

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Romuald Kompanowski

Protokolant: p.o. stażysty Monika Wróbel-Walasiak

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2019 r. w Kaliszu

odwołań: K. S. (1), K. S. (2)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 29 marca 2019 r. Nr (...) (...)

w sprawie K. S. (1), K. S. (2)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o odpowiedzialność osób trzecich za nieopłacone składki

1. Oddala odwołania

2. Nie obciąża odwołujących kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego

UZASADNIENIE

Decyzją z 29 marca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, iż K. S. (1) jako wspólnik spółki (...) Spółka Jawna z siedzibą w S. jest odpowiedzialny całym swoim majątkiem zarówno odrębnym jak i wspólnym z małżonką solidarnie ze spółką i pozostałymi wspólnikami za należności z tytułu składek w łącznej kwocie 55 812,93 zł przypadających za okres marzec 2018 – sierpień 2018, na którą składają się składki na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz odsetki od tych składek i koszty egzekucyjne.

Odwołania od powyższej decyzji złożyli: K. S. (1) i K. S. (2) wnosząc o jej uchylenie. W uzasadnieniu każdego z odwołań skarżący powołał się na podział obowiązków w spółce pomiędzy poszczególnych wspólników według którego zadania z zakresu płatności składek do ZUS zajmował się drugi wspólnik i jego żona. Zawiadomiona o sprawie drugi wspólnik T. S. nie przystąpił do sprawy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie każdego odwołania.

Sąd ustalił, co następuje:

Firma (...) Spółka Jawna w S. została utworzona w styczniu 2007 r. po przekształceniu dotychczas działającej spółki cywilnej (...).C. K. i T. S.. Jako przedmiot działalności podmiotu wskazana została sprzedaż detaliczna produktów żywnościowych, wyrobów farmaceutycznych, tytoniowych, kosmetyków oraz transport drogowy towarów. Wspólnikami w spółce od początku jej powstania byli: odwołujący K. S. (1) oraz T. S..

dowód: wypis z rejestru handlowego w aktach ZUS

W okresie objętym zaskarżoną decyzją odwołujący był wspólnikiem w spółce. Od października 1969 r. pozostaje on w związku małżeńskim z odwołującą K. S. (2). Między odwołującymi do daty zawarcia związku małżeńskiego istnieje majątkowa wspólność małżeńska ustawowa. Odwołujący K. S. (1) obecnie pobiera emeryturę w wysokości ok. 1 200,00 zł miesięcznie

dowód: zeznania odwołujących

Oddzielną decyzją z 29 marca 2019 r. organ rentowy określił odpowiedzialność T. S. za zaległości z tytułu składek tak co do rodzaju, kwoty zaległości oraz okresu, identycznie jak w decyzji objętej odwołaniami w niniejszej sprawie. Powyższa decyzja uzyskała status prawomocności 6 maja 2019 r.

dowód: decyzja nr (...) w aktach ZUS

Sąd zważył, co następuje:

Na podstawie art. 22 § 2 ustawy z 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (k.s.h.) każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką. Oznacza to, że odpowiedzialność wspólników spółki jawnej za dług spółki powstaje ex lege w stosunku do każdego ze wspólników oddzielnie.

Na gruncie odpowiedzialności za niezapłacone składki zasadę tę powtarza przepis art. 115 § 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa stosowany do składek w oparciu o art. 31 i 32 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Decyzja wydana w oparciu o wyżej przywołane przepisy ma więc wobec wspólników spółki jawnej charakter deklaracyjny. Stosownie do art. 107 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej odpowiedzialność odnosi się nie tylko do składek ale także odsetek za zwłokę od zaległości składkowych oraz koszty postępowania egzekucyjnego.

Mimo umiejscowienia art. 115 Ordynacji podatkowej w rozdziale regulującym odpowiedzialność osób trzecich, nasuwającego sugestię, że odpowiedzialność za zobowiązania wspólników spółki jawnej należy traktować tak, jakby wspólnicy byli "osobami trzecimi" wobec dłużnika (płatnika) w rozumieniu art. 108 § 4 tej ustawy, w rzeczywistości podstawa ich odpowiedzialności jest pierwotna, na co wskazuje także art. 108 § 3a Ordynacji podatkowej, stwierdzający, że orzeczenie o odpowiedzialności wspólników za zaległości podatkowe spółki z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1 nie wymaga uprzedniego wydania decyzji, o których mowa w art. 108 § 2 pkt 2.

Stosunek prawny spółki jawnej oparty jest na wzajemnych relacjach między spółką a jej wspólnikami jako wewnętrzny stosunek spółki należy oddzielić od stosunków zewnętrznych, tj. stosunku do osób trzecich. Wierzyciel spółki jawnej może domagać się zaspokojenia od każdego z dłużników solidarnych określonych w art. 115 Ordynacji podatkowej bez względu na ukształtowane między wspólnikami stosunki wewnętrzne. Zaspokojenie wierzyciela spółki przez jednego ze wspólników będącego dłużnikiem solidarnym może później skutkować jego roszczeniami regresowymi wobec pozostałych dłużników solidarnych, lecz okoliczność ta nie wpływa na kształt i zakres uprzedniej odpowiedzialności dłużnika solidarnego wobec wierzycieli spółki. W przeciwieństwie do odpowiedzialności członków zarządu spółek kapitałowych, przewidzianej w art. 116 Ordynacji podatkowej z treści art. 115 tejże ustawy nie wynika jakiegokolwiek uzależnienie orzeczenia o odpowiedzialności wspólnika spółki jawnej od braku majątku spółki, wyniku prowadzonej wobec niej egzekucji czy też braku wpływu na podejmowane w spółce decyzje – na co wskazywali oboje z odwołujących. Z przepisu art. 115 ordynacji podatkowej - wbrew zarzutom odwołań - nie można wyprowadzić żadnych wniosków, co do przedwczesności orzeczenia w sprawie o odpowiedzialności podatkowej wspólników w warunkach istnienia wskazanych wyżej ograniczeń. Taka zależność występuje natomiast przy orzekaniu o odpowiedzialności członków zarządu spółek kapitałowych i spółek kapitałowych w organizacji (art. 116 o.p.). Zarzuty odwołań były więc bezzasadne.

W tych warunkach odwołania jako nieuzasadnione podlegały oddaleniu o czym sąd orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach sąd orzekł w punkcie 2 w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. uznając okoliczności w jakich doszło do przeniesienia odpowiedzialności na odwołujących za usprawiedliwiające skierowanie sprawy do postępowania odwoławczego. Poza wskazaniem w uzasadnieniu decyzji odpowiedzialności majątkowej współnika obejmującej jego majątek odrębny i objęty wspólnością małżeńską, organ rentowy nie przytoczył elementów związanych z bezwzględną podstawą tej odpowiedzialności, niezależnie od wewnętrznych uregulowań istniejących między współnikami. To mogło rodzić usprawiedliwione przekonanie u adresatów decyzji, że organ rentowy wydając decyzję pominął jeden z elementów rzutujących na dopuszczalność przeniesienia odpowiedzialności skoro udział odwołującego się współnika jest marginalny a wskazana w decyzji zaległość przyjmuje pełną odpowiedzialność. Z kolei odwołanie małżonki współnika oparte zostało na tych samych elementach co odwołanie współnika. Odwołujący działali więc w warunkach usprawiedliwionego przekonania o niepełnym zbadaniu sprawy przez organ administracyjny. Te subiektywne elementy istniejące po stronie odwołujących, w ocenie sądu sprawiły o odstąpieniu w trybie art. 102 k.p.c. od obciążenia ich pełnymi kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego co uzasadniało rozstrzygnięcie zawarte punkcie 2 sentencji wyroku.

Dodatkowym argumentem przemawiającym za zastosowaniem art. 102 k.p.c. jest szczególnie trudna sytuacja majątkowa odwołujących, utrzymujących się z emerytur ustalonych w kwotach nieznacznie przekraczających wielkość minimalnej emerytury.